

پودمان ۵

کسب اطلاعات فنی

واحد یادگیری ۹

کاربرد مفاهیم و اصطلاحات فنی و تخصصی

در این پودمان، هدف آغاز مسیری برای آشنا شدن هنرجویان با برخی اصطلاحات تخصصی رشته علوم و صنایع غذایی در راستای توانمندسازی ایشان برای استفاده از منابع انگلیسی زبان است. به واسطه اهمیت نحوه کسب اطلاعات و به کارگیری آنها بهویژه در مورد برچسب‌های مواد شیمیایی، محیط‌های کشت میکروبی و نیز مطالعه کاتالوگ‌های فنی بخشی از این پودمان به این موضوع اختصاص یافته است. همچنین با ارائه تصاویر و نمودارهایی بخشی از واژگان تخصصی پودمان‌های قبل به زبان انگلیسی آورده شده است که باید مورد مطالعه و تفسیر قرار گیرد. هزاران نوع ماده شیمیایی در آزمایشگاه‌ها، کارخانه‌ها و مراکز تولیدی مصرف می‌شوند. این مواد شیمیایی در گروه‌های مختلفی طبقه‌بندی می‌شوند. از آن جمله می‌توان به حلال‌ها، آنزیم‌ها، کمک فرایندها، افزودنی‌ها و محیط‌های کشت میکروبی اشاره نمود. بخش عمده‌ای از این مواد توسط چند شرکت بزرگ تولید می‌شوند. این شرکت‌ها برای فراهم آوردن امکان انتخاب مشتری هرساله کاتالوگی از محصولات خود را منتشر می‌کنند که اطلاعات دقیق محصولات آنها را شرح می‌دهد. مشتریان با مطالعه کاتالوگ‌ها، ماده موردنظر خود را از طریق سایت این شرکت‌ها انتخاب و ثبت سفارش می‌کنند.

بسنته‌بندی هریک از مواد شیمیایی دارای برچسبی است که اطلاعات بسیار دقیقی از آن ماده شیمیایی شامل نام، ویژگی‌های شیمیایی و فیزیکی، اطلاعات خطر، شرایط نگهداری، حمل و نقل و سایر اطلاعات موردنیاز مشتری روی آن درج شده است.

شرکت‌های تولیدی مختلف دارای فرم برچسب مخصوص به خود و متفاوت با دیگر شرکت‌ها هستند. هر تکنسین آزمایشگاه و خط تولید باید قادر به مطالعه و تفسیر این اطلاعات باشد.

استاندارد عملکرد

بررسی و تحلیل مفاهیم و اصطلاحات فنی و تخصصی متداول در صنایع غذایی از منابع به زبان انگلیسی

طبقه‌بندی و برچسب گذاری مواد شیمیایی در سیستم GHS

در سیستم GHS طبقه‌بندی مواد شیمیایی بر مبنای خطرات فیزیکی، بهداشتی و زیست‌محیطی بوده و روش‌های هماهنگ تبادل اطلاعات خطر در این سیستم شامل برچسب گذاری (labelling) از طریق کلمات سیگنال، عبارات خطر و پیکتوگرام‌های هشداردهنده و نیز برگه‌های ایمنی شیمیایی (SDS) با فرم استاندارد هستند. باید توجه نمود که تقسیم‌بندی GHS مختص مواد شیمیایی بوده و در این سیستم برخلاف تقسیم‌بندی کالاهای خطرناک UN مواد رادیواکتیو و مواد عفونت‌زا حذف شده است.

۱ خطرات فیزیکی

۲ خطرات بهداشتی

۳ خطرات زیست محیطی

GHS Label Elements

1. Signal Word:
Indicates relative level of hazard. "Danger" is used for most severe instances, while "Warning" is less severe.

4. Hazard Statements:
Phrases that describe the nature of hazardous products and oftentimes the degree of hazard.

5. Precautionary Statements:
Phrases associated with each hazard statement, that describe general preventative, response, storage or disposal precautions.

Carbon Monoxide

DANGER

Extremely flammable gas. Toxic if inhaled. May damage the unborn child. Causes damage to organs through prolonged or repeated exposure

Keep container tightly closed. Avoid breathing vapours. If inhaled: Remove victim to fresh air and keep at rest in a position comfortable for breathing. Call a Poison Center or doctor. Store in a well-ventilated place.

Company ABC | 1234 Long Road | Sydney, NSW | 1800 000 000 Refer to the SDS before use.

3. Product Name or Identifiers

2. Symbols (Hazard Pictograms):
Convey health, physical and environmental hazard information with red diamond pictograms. May use a combination of one to five symbols.

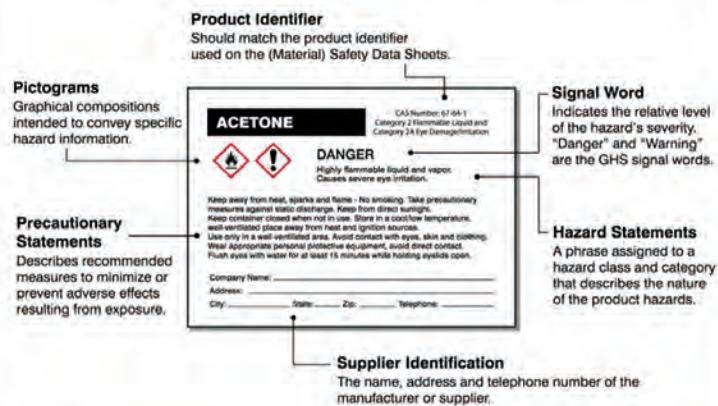
6. Manufacturer Information:
Manufacturer name, address, telephone number and local emergency number.

شکل ۱

Globally Harmonized System (GHS)

GHS Labels

The illustration below identifies the components of a GHS label. Actual label design and layout may vary and are subject to the discretion of the competent authority.

GHS

1.4.10.5.4.1 Location of GHS information on the label

The GHS hazard pictograms, signal word and hazard statements should be located together on the label. The competent authority may choose to provide a specified layout for the presentation of these and for the presentation of precautionary information, or allow supplier discretion.

For more information, please consult the United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) and the Occupational Safety & Health Administration (OSHA).

Note: The information included in this poster is believed to be accurate and current. However, Acuform makes no warranty to that effect and is not liable for how this product is used. Users are responsible for determining the product's appropriateness for their respective applications. #2911.

GHS Pictograms

Pictured are the standard hazard symbols used in the GHS. Symbols can be used individually and in combinations to define the specific hazard(s) of the chemical.

شكل ۲

پرسش

فعالیت کلاسی

توجه

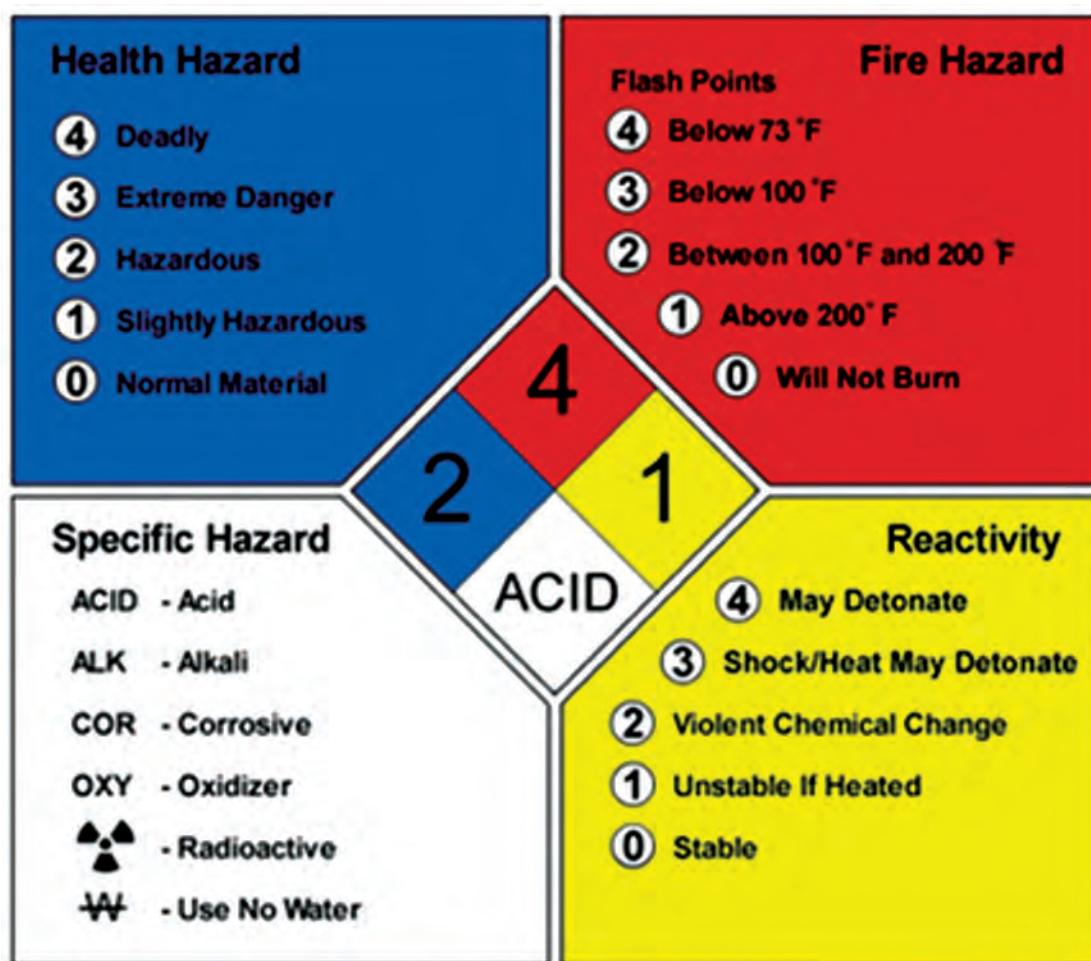
پیکتوگرام‌های ارائه شده در شکل بالا را بر مبنای نوع خطر دسته‌بندی کنید.

با مراجعه به آزمایشگاه هنرستان اطلاعات موجود روی برچسب برخی موادشیمیایی را ثبت کنید.

در انتخاب موادشیمیایی از هنرآموز خود کمک بگیرید.

شکل زیر که نمایانگر نوعی از نحوه بیان خطرات مواد شیمیایی است را تفسیر کنید.

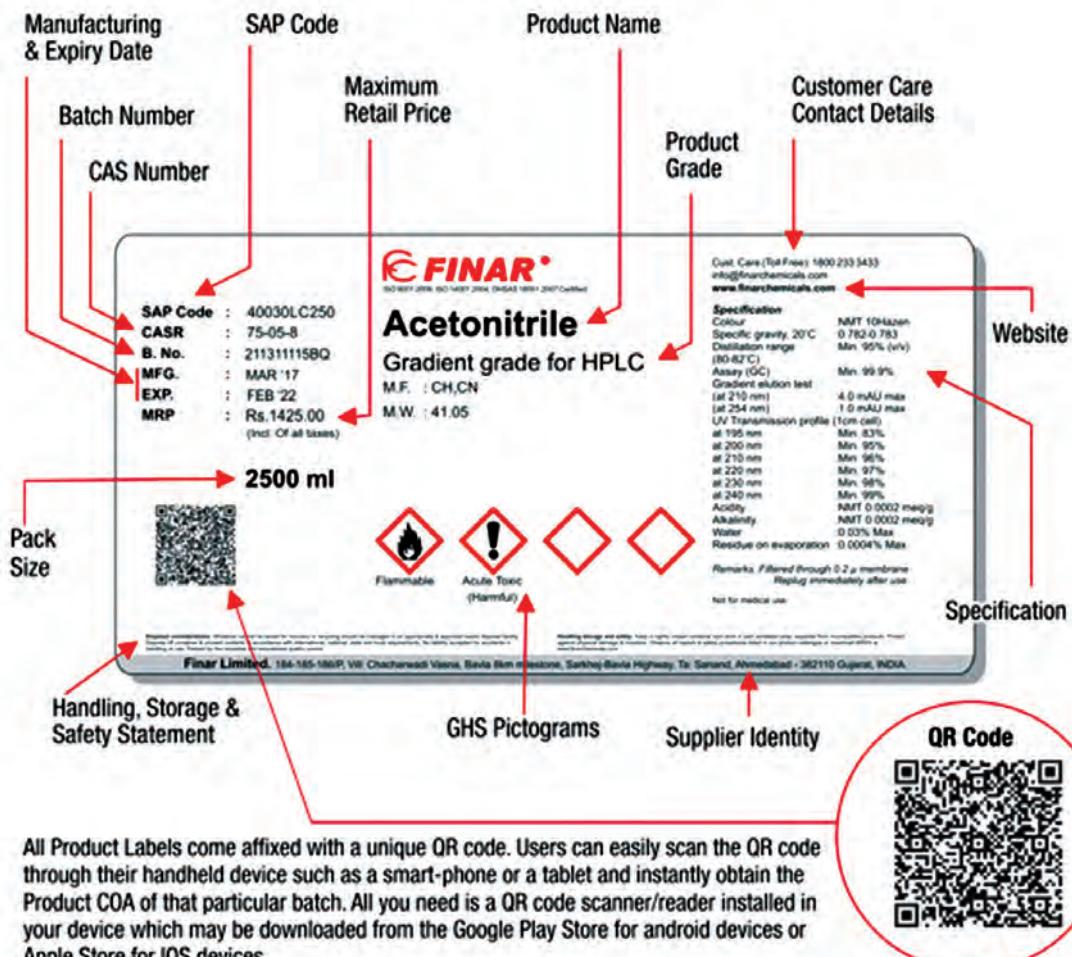

شكل ۳

نمونه برچسب ارائه شده را به دقت بررسی کنید.

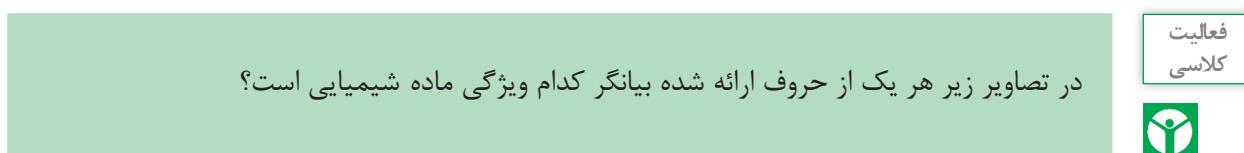
The newly designed labels are visually appealing, offer comprehensive product details, and a special emphasis on the handling, storage and safety information along with the hazard pictograms adhering to GHS Compliance!

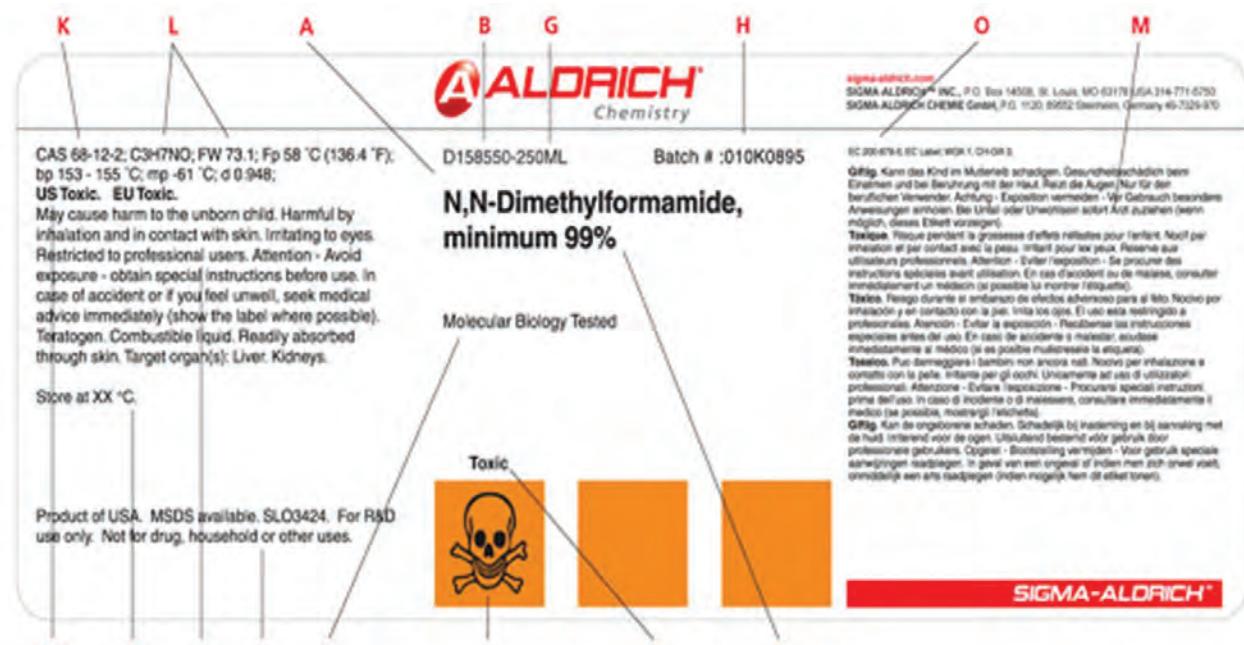
شكل ۴- یک نوع برچسب مواد شیمیایی

در تصاویر زیر هر یک از حروف ارائه شده بیانگر کدام ویژگی ماده شیمیایی است؟

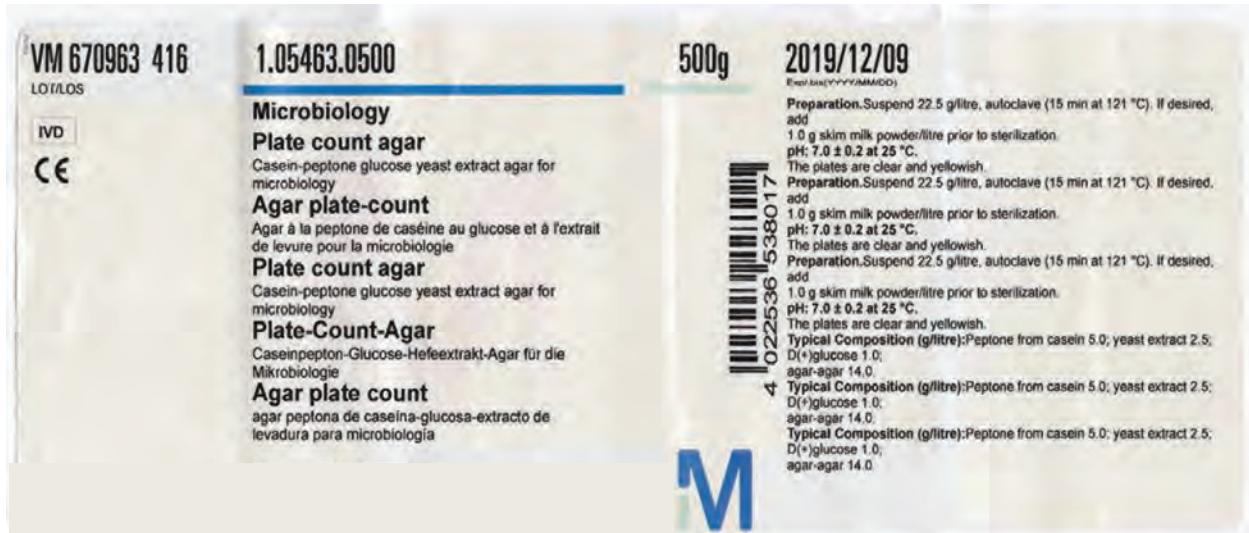

شكل ۵

شكل ۶

یکی از مواد پر کاربرد در آزمایشگاههای مواد غذایی محیط‌های کشت میکروبی هستند. روی برچسب محیط‌های کشت علاوه بر اطلاعات ذکر شده و ترکیبات تشکیل دهنده، نحوه آماده‌سازی آنها نیز ارائه می‌شود. به برچسب زیر دقต کنید و نحوه آماده‌سازی آن را مطالعه کنید.

شکل ۷- برچسب محیط کشت

با مراجعه به آزمایشگاه هنرستان ۱۰۰ میلی لیتر از یکی از محیط‌های کشت را آماده‌سازی کنید.

فعالیت
کلاسی

توجه

در انتخاب محیط کشت از هنرآموز خود کمک بگیرید.

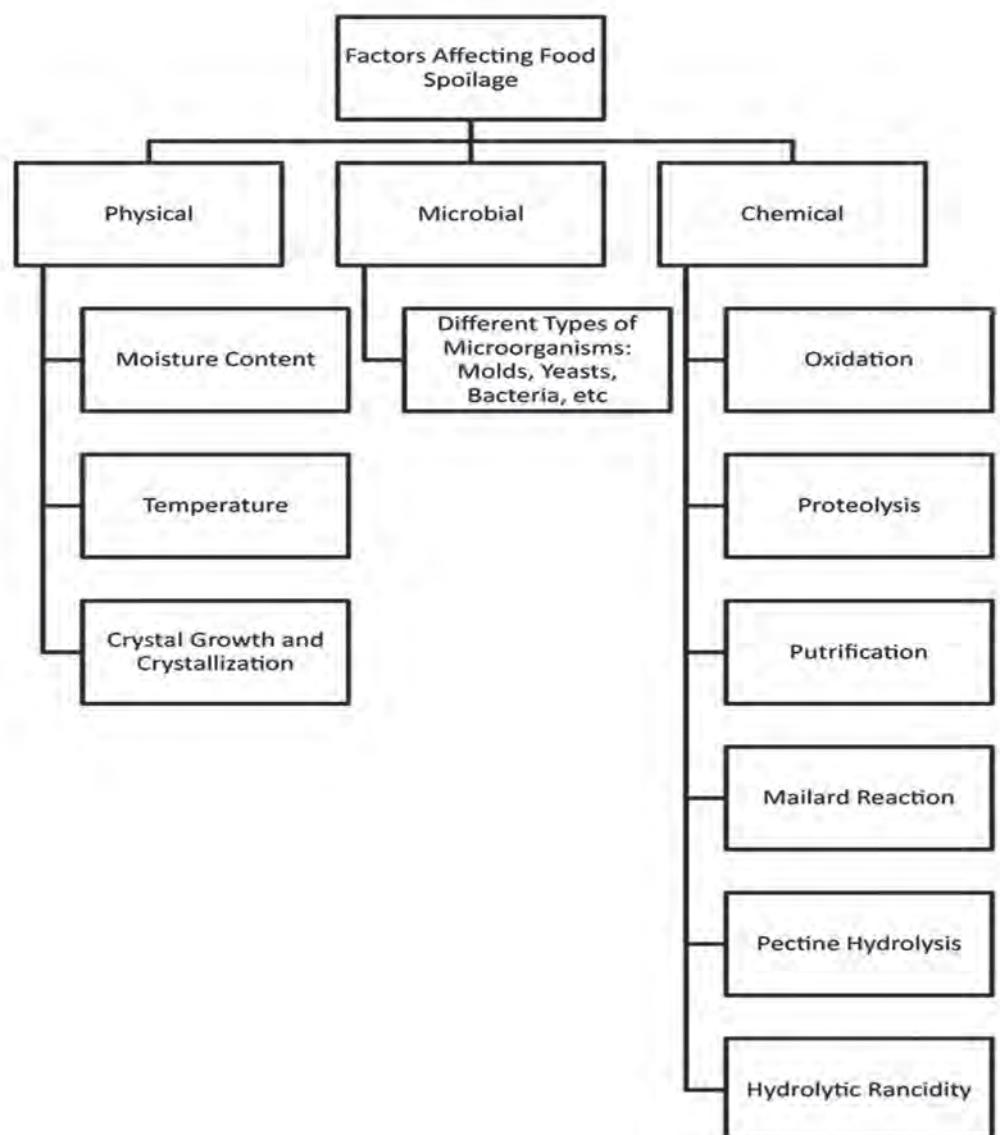
عوامل مؤثر بر فساد مواد غذایی و روش‌های نگهداری آن

هر نوع تغییر کنترل نشده در مواد غذایی را فساد می‌گویند. مصرف ماده غذایی فاسد الزاماً خطرات بهداشتی ندارد به این معنا که یک ماده غذایی فاسد می‌تواند از نظر بهداشتی قابل مصرف باشد. اما به واسطه اینکه نوعی تغییر کنترل نشده در آن رخ داده مشتری پسندی خود را از دست داده است؛ به عنوان مثال شکر یا نمک کلوخه شده و یا بیسکویت خرد می‌شود، با وجود اینکه مصرف این فراورده‌ها هیچ نوع خطر بهداشتی ندارد، اما آنها محصولاتی فاسد محسوب می‌شوند.

بحث کلاسی

عوامل مؤثر بر فساد مواد غذایی را در نمودار زیر بررسی کرده و برای هر یک مثالی بزنید.

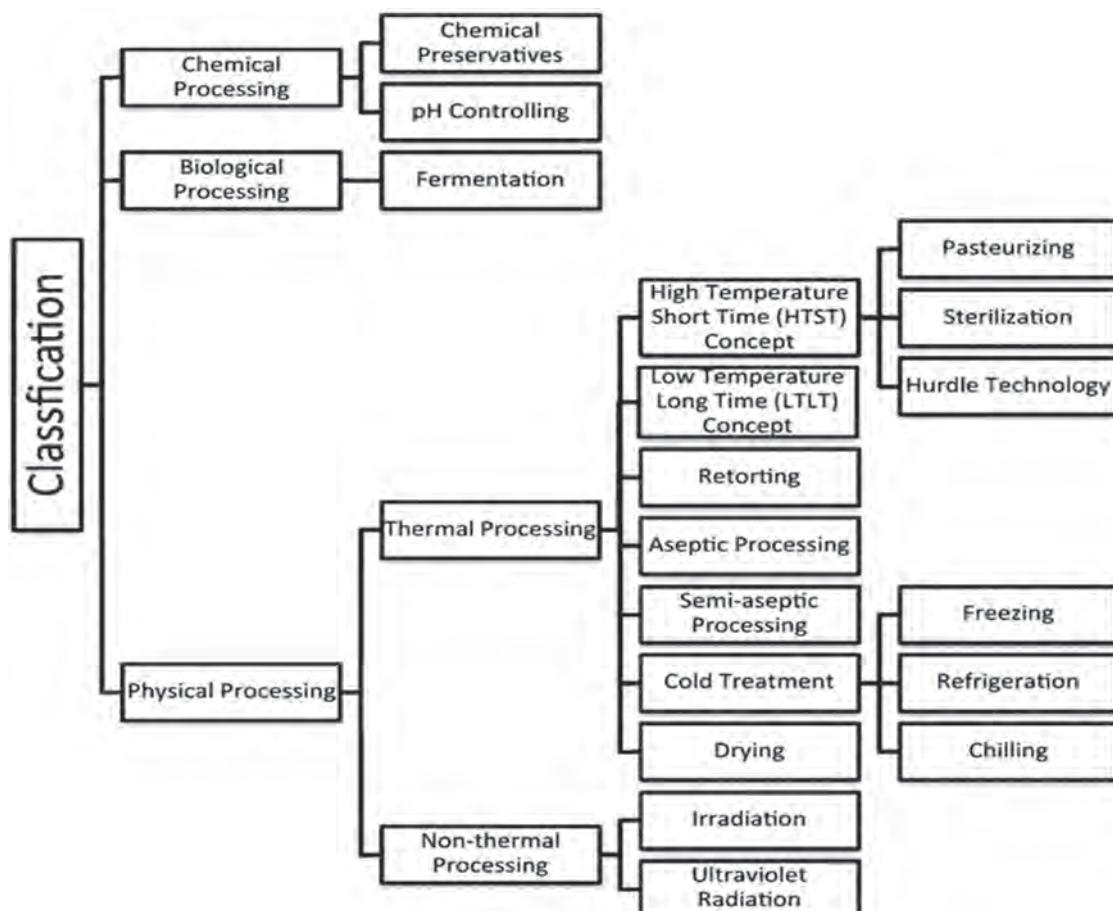
نمودار ۱- عوامل مؤثر بر فساد مواد غذایی

تحقیق کنید

هر یک از هنرجویان درمورد یکی از مواد مؤثر بر فساد موادغذایی، متن کوتاهی به زبان انگلیسی از سایت‌های معتبر تهیه، ترجمه و در کلاس ارائه نمایند.

از روش‌های مختلفی برای جلوگیری از فساد موادغذایی استفاده می‌شود. در یکی از روش‌های طبقه‌بندی، این فرایندها به سه دسته: فرایندهای شیمیایی، بیولوژیکی و فیزیکی تقسیم شده‌اند.

نمودار ۲- فرایندهای نگهداری مواد غذایی

پرسش

درمورد هر یک از روش‌های ارائه شده با ذکر مثال بحث کنید.

تحقیق کنید

درمورد سایر روش‌های نگهداری موادغذایی تحقیق کرده و نمودار بالا را کامل کنید.

هنگام فراوری موادغذایی برخی از خطرات ماده غذایی را تهدید می‌کنند و مانع از تهیه یک محصول غذایی ایمن (safe) خواهند شد. این خطرات در سه گروه اصلی بیولوژیکی، شیمیایی و فیزیکی طبقه‌بندی شده‌اند. در کنترل کیفیت موادغذایی هدف کنترل این عوامل خطرساز است. در فرایندی تحت عنوان HACCP این عوامل خطر مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند.

جدول ۱

Biological	Chemical	Physical
<ul style="list-style-type: none"> • Bacteria • Parasites and helminths • Virus • Fungi • Prions 	<ul style="list-style-type: none"> • Agricultural chemicals (pesticides) • Natural plant toxins • Animal toxins • Food additives • Medications • Radioactive substances • Alcohol 	<ul style="list-style-type: none"> • Foreign objects in food such as: • Hair • Pebbles • Glass shards • Toothpicks • Plastic • Metal fragments • Fabrics

HACCP مخفف چه کلماتی است؟

پرسش

هنرجویان اصول هفتگانه HACCP را به زبان انگلیسی تهیه، ترجمه و در کلاس ارائه کنند.

تحقیق کنید

آلاینده‌های مواد غذایی

فلزات سنگین یکی از آلاینده‌های مهم محیط زیست هستند که در سال‌های اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته‌اند. در جدول زیر ویژگی‌های برخی از آنها ذکر شده است. با مطالعه دقیق این جدول به پرسش‌های مطرح شده پاسخ دهید.

جدول ۲

OVERVIEW OF HEAVY METALS

HEAVY METALS	DESCRIPTION	SOURCE	HEALTH EFFECTS
MERCURY	Most volatile, highly toxic in vapour.	Incineration of municipal waste, electrical switches, fluorescent light bulbs and mercury bulbs.	Skin burns, damage to the kidneys, severe brain damage, damage to vision.
CADMIUM	It most toxic, it lies in the same sub group of the periodic table.	Cigarette smoke, fertilizer and pesticides, photovoltaic device in tv screens.	Kidney problems, bone diseases, severe pain in joints.
LEAD	Low melting point, structural metal, water ducts in cooking vessels.	Batteries and sinkers in fishing, pipes paints, ceramics.	Neurological and reproductive system effects, blood brain barrier effects.
ARSENIC	Similar to phosphorous, common poison used for murder and suicide.	Pesticides, herbicides, tobacco smoke, wood preservative.	Diarrhea, severe vomiting, GI-damage.

۱ مشابهت با فسفر از ویژگی‌های کدام یک از فلزات سنگین است؟

- (الف) جیوه
- (ب) آرسنیک
- (ج) سرب
- (د) کادمیوم

۲ کدام یک از موارد زیر از ویژگی‌های فلز کادمیوم است؟

- (الف) باعث ناراحتی‌های استخوانی و مفصلی می‌شود.
- (ب) در فرم بخار سمیت بالایی دارد.
- (ج) در لامپ‌های فلئوئورسنت وجود دارد.
- (د) نقطه ذوب پایینی دارد.

۳ کدام یک از موارد زیر از آسیب‌های فلز جیوه نیست؟

- الف) سوختگی پوست
- ب) آسیب کلیوی
- ج) اسهال و استفراغ
- د) آسیب بینایی

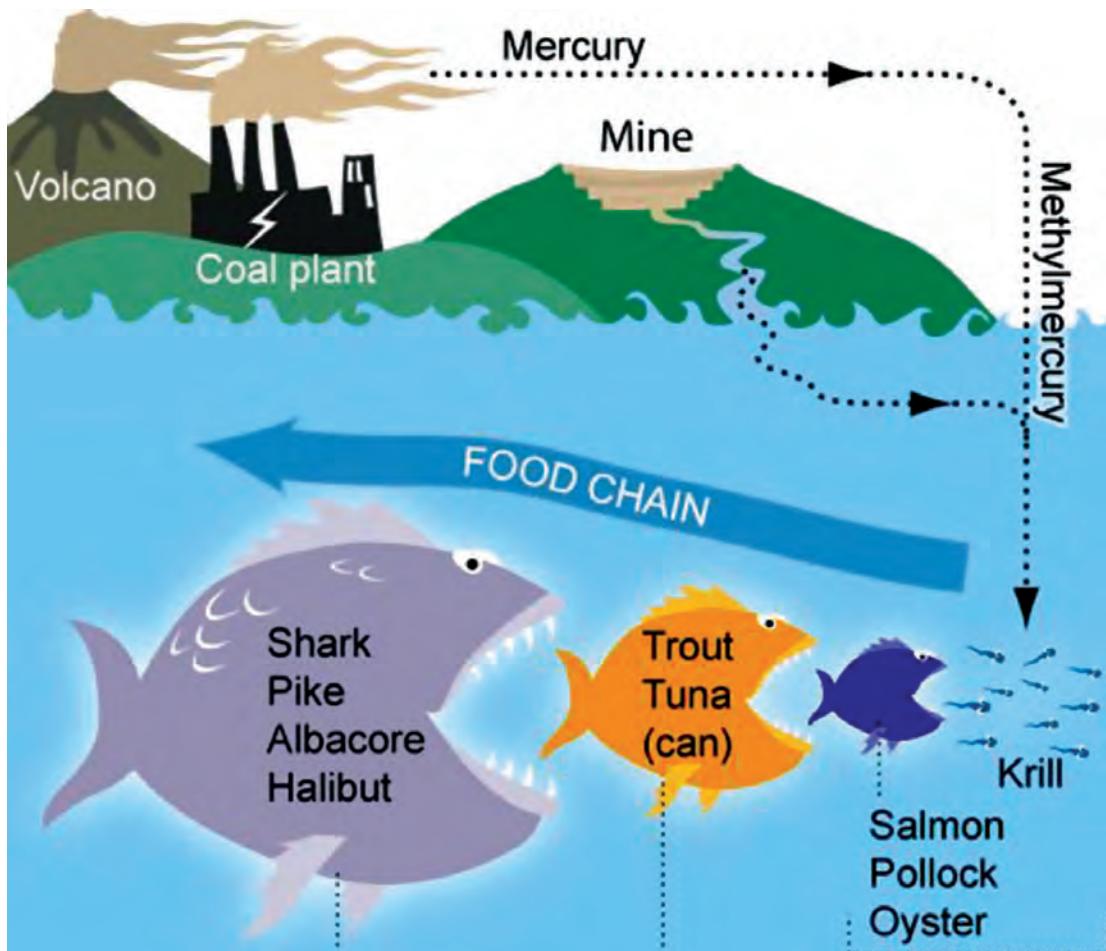
۴ کدام یک از فلزهای سنگین زیر در پساب‌های شهری یافت می‌شود؟

- الف) سرب
- ب) کادمیوم
- ج) جیوه
- د) آرسنیک

بحث کلاسی

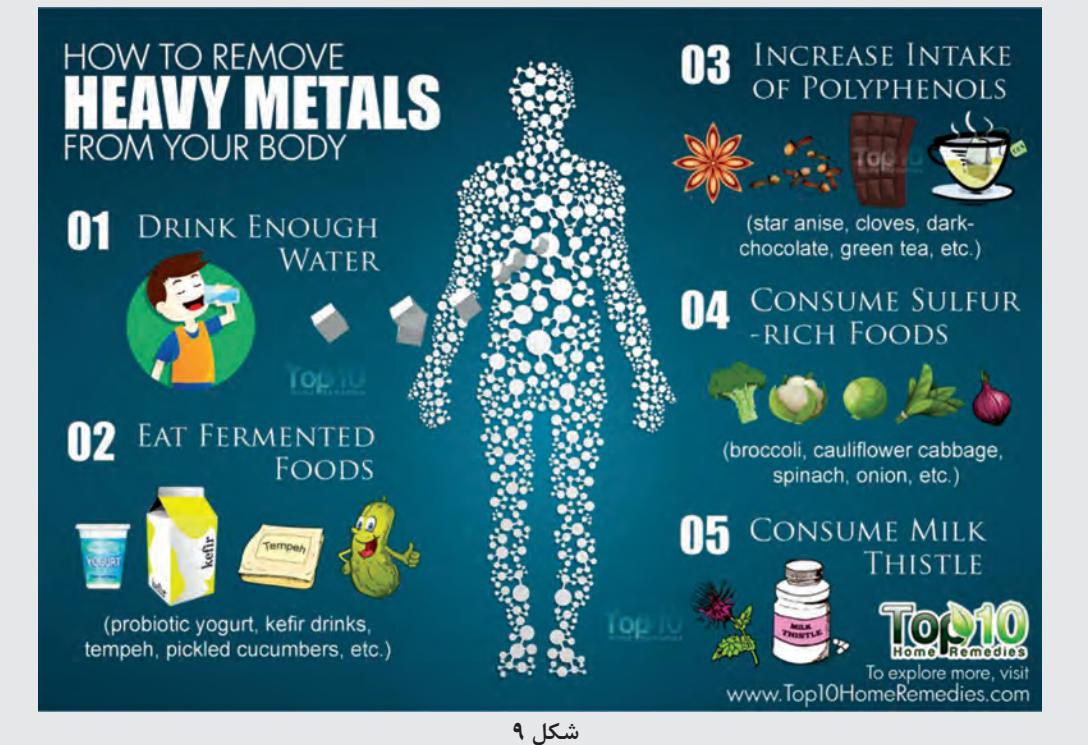
با توجه به شکل زیر، در مورد چگونگی ورود فلز جیوه به بدن بحث کنید.

شکل ۸

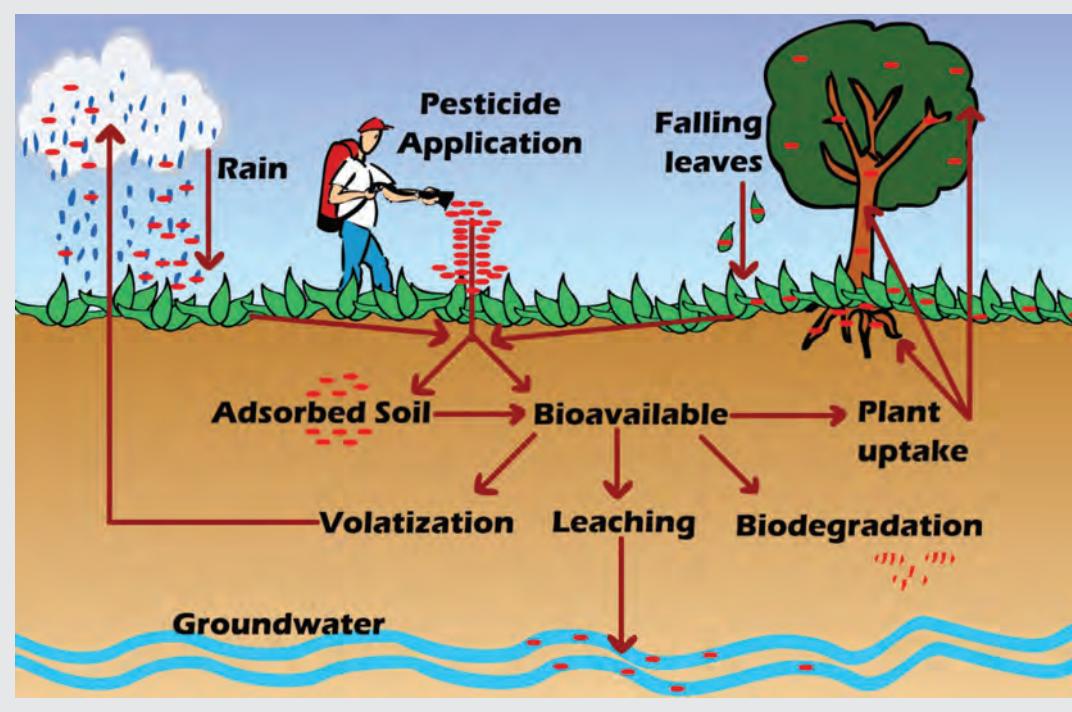
با توجه به شکل زیر، در مورد راههای زدودن فلزات سنگین از بدن بحث کنید.

شکل ۹

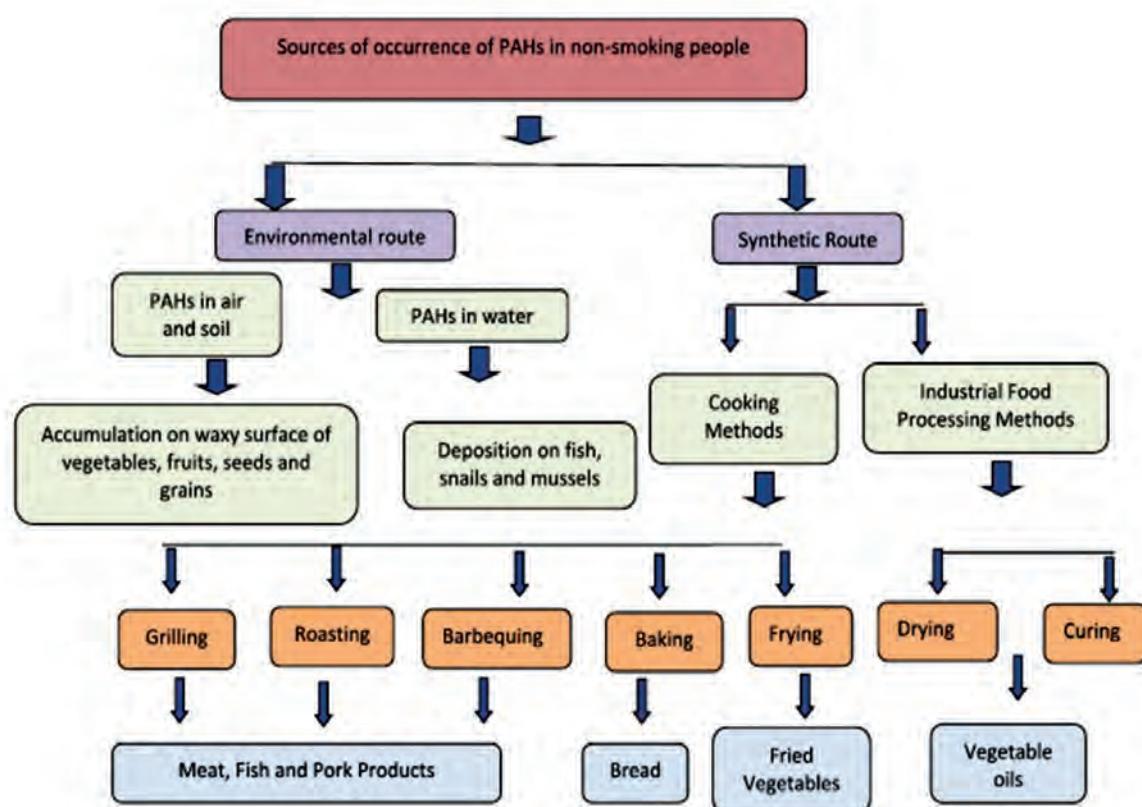

باقیمانده آفت‌کش‌ها یکی دیگر از آلاینده‌های زیست محیطی است. چرخه موجود در شکل زیر را تفسیر کنید.

شکل ۱۰

یکی دیگر از آلاینده‌های زیست محیطی هیدروکربن‌های چندحلقه‌ای (PAH) هستند که از منابع طبیعی (محیط زیست) یا در نتیجه فرایندهای صنعتی به وجود می‌آیند. نمودار زیر راه‌های ورود این ترکیبات را به موادغذایی نشان می‌دهد.

نمودار ۳

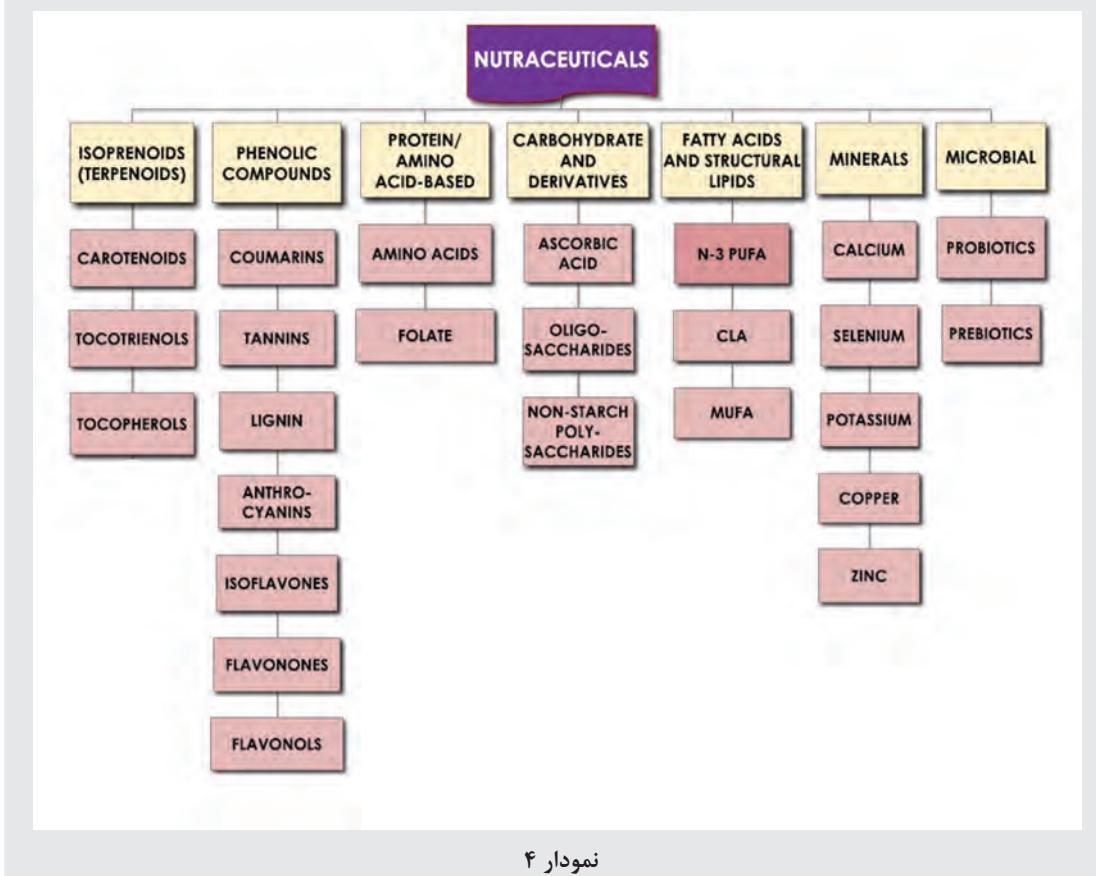
پرسش

- ۱ منابع طبیعی تولیدکننده PAH در طبیعت کدام‌اند؟
- ۲ چه راهکارهایی برای کاهش تولید PAH در موادغذایی پیشنهاد می‌کنید؟
- ۳ چند مورد از راه‌های تولید PAH در فرآوری موادغذایی را نام ببرید؟

در شکل زیر اصلی‌ترین گروه‌های ترکیبات موسوم به غذا- دارو نشان داده شده است. در مورد اهمیت فیزیولوژیکی هریک از این موارد بحث کنید.

نمودار ۴

هریک از هنرجویان درباره یکی از موارد غذا- دارویی فوق، متن کوتاه به زبان انگلیسی (شامل منبع، موارد سلامتی‌بخش و ساختمان شیمیایی) از سایتها معتبر تهیه، ترجمه و در کلاس ارائه نمایند.

ارزشیابی:

ارزشیابی در این درس براساس شایستگی است. برای هر پودمان یک نمره مستمر (از ۵ نمره) و یک نمره شایستگی پودمان (نمرات ۱، ۲ یا ۳) با توجه به استاندارد عملکرد جدول زیر برای هر هنرجو ثبت می‌شود. امکان جبران پودمان‌ها در طول سال تحصیلی برای هنرجویان و بر اساس برنامه‌ریزی هنرستان وجود دارد.

الگوی ارزشیابی پودمان پنجم

نمره	استاندارد (شاخص‌ها، داوری، نمره‌دهی)	نتایج	استاندارد عملکرد	تكلیف عملکردی (شاخص‌گاهی‌ها)
۳	تحزیه و تحلیل مفاهیم و اصطلاحات فنی و تخصصی متداول در صنایع غذایی از منابع انگلیسی	بالاتر از حد انتظار		
۲	بررسی و کاربرد مفاهیم و اصطلاحات فنی و تخصصی متداول در صنایع غذایی از منابع انگلیسی	در حد انتظار (کسب شایستگی)	بررسی و تحلیل مفاهیم و اصطلاحات فنی و تخصصی متداول در صنایع غذایی از منابع به زبان انگلیسی	کاربرد مفاهیم و اصطلاحات فنی و تخصصی
۱	ترجمه و درک مفاهیم و اصطلاحات پرکاربرد در صنایع غذایی از منابع انگلیسی	پایین‌تر از حد انتظار (عدم احراز شایستگی)		
نمره مستمر از ۵				
نمره شایستگی پودمان از ۳				
نمره پودمان از ۲۰				

- برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۱.
- استاندارد شایستگی حرفه صنایع غذایی، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ۱۳۹۲.
- استاندارد ارزشیابی حرفه صنایع غذایی، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ۱۳۹۳.
- راهنمای برنامه درسی رشته صنایع غذایی، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ۱۳۹۴.
- برنامه درسی درس فنی تخصصی، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ۱۳۹۶.

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی جهت ایفای نقش خطیر خود در اجرای سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، مشارکت معلمان را به عنوان یک سیاست اجرایی مهم دنیال می‌کند. برای تحقق این امر در اقدامی نوآورانه سامانه تعاملی بر خط اعتبارسنجی کتاب‌های درسی راهاندازی شد تا با دریافت نظرات معلمان درباره کتاب‌های درسی نوگاشت، کتاب‌های درسی را در اولین سال چاپ، با کمترین اشکال به دانش‌آموزان و معلمان ارجمند تقدیم نماید. در انجام مطلوب این فرایند، همکاران گروه تحلیل محتوای آموزشی و پرورشی استان‌ها، گروه‌های آموزشی و دبیرخانه راهبری دروس و مدیریت محترم پژوهه آقای محسن باهنر نقش سازنده‌ای را بر عهده داشتند. ضمن ارج نهادن به تلاش تمامی این همکاران، اسامی دبیران و هنرآموزانی که تلاش مضاعفی را در این زمینه داشته و با ارائه نظرات خود سازمان را در بهبود محتوای این کتاب یاری کرده‌اند به شرح زیر اعلام می‌شود.

اسامی دبیران و هنرآموزان شرکت کننده در اعتبارسنجی کتاب دانش فنی تخصصی - کد ۲۱۲۳۷۱

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان محل خدمت	ردیف	نام و نام خانوادگی	استان محل خدمت
۱	مهرزاد صیاد	خراسان رضوی	۱۰	قرزین	مرجان شاملو
۲	الهام ظفرمختاریان	البرز	۱۱	آذربایجان غربی	مزگان بالالی
۳	فریبا محمدی استی	خراسان شمالی	۱۲	آذربایجان شرقی	علی توحیدی
۴	مرضیه سلامی	شهرستانهای تهران	۱۳	خراسان رضوی	حسین ابراهیمی
۵	شریتا سلیمی	بزد	۱۴	اردبیل	مهری تمیزی فریمانی
۶	علیرضا کشاورزیان رونیزی	البرز	۱۵	فارس	مرجان بهزادی مقدم
۷	مریم رفسنجانی فیروزی	اردبیل	۱۶	کرمان	میترا سلام زاده
۸	فاطمه نجفی	خوزستان	۱۷	همدان	حسین وکیلی
۹	جواد شاه بندری	کرمان	۱۸	اصفهان	یاسر محمدی

بهرآموزان محترم، بهرجوان عزیز و اولیای آمان می توانند نظرهای اصلاحی خود را درباره مطالب این کتاب از طریق نامه
بنشانی تهران - صندوق پنی ۱۵۸۷۵ / ۴۸۷۴ - گروه درسی مربوط و یا پایام نگار tvoccd@roshd.ir ارسال نمایند.

وبگاه: tvoccd.oerp.ir

دفتر تایف کتابهای درسی فنی و حرفه‌ای و کار داش